

30 noiembrie 2016

418 nr. 416

AVIZ

**la proiectul legii pentru modificarea și completarea
Legii nr.1123-XII din 30 iulie 1992 cu privire
la distincțiile de stat ale Republicii Moldova**

(nr. 418 din 08.11.2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și a prevederilor Legii privind actele legislative nr.780/2001 și expune următoarele considerente.

I. Observații generale:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în vederea aducerii în concordanță a actului legislativ cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova cu prevederile Legii nr.86 din 28 iulie 2011 cu privire la simbolurile publice, care stabilește expres la art.3 că „crucile” fac parte din categoria însemnelor faleristice. Prin urmare, inexistența unor norme care ar reglementa această subcategorie de însemne îngreunează procesul de elaborare și promovare a distincțiilor menite să aprecieze meritele personale sau colective ale cetățenilor, în special în cazul distincțiilor jubiliare și comemorative.

3. Autorul accentuează în nota informativă, că „distincțiile jubiliare și comemorative urmează a fi aprobate prin lege ordinară, adică nu vor fi parte componentă a sistemului de distincții de stat instituit prin Legea nr.1123/1992 și, respectiv, acestea nu vor cădea sub incidența prevederilor art.21 al Legii nr.190/2003 cu privire la veterani. În consecință, distincția respectivă nu va oferi dreptul la alocații lunare pentru deținătorii acesteia. Astfel, aprobarea proiectului în cauză nu necesită cheltuieli financiare.” Însă, atenționăm asupra faptului că, din conținutul proiectului de lege supus avizării, reiese că implementarea acestuia presupune suportarea anumitor cheltuieli financiare, și anume, de exemplu: cheltuielile necesare pentru confecționarea „crucilor”, etc., despre care autorul nu prezintă informații privind fundamentarea economico-financiară, în conformitate cu prevederile art.20 lit.d) din Legea 780/2001 privind actele legislative.

II. Observații de conținut:

1. În viziunea noastră, propunerea autorului privind modificarea și completarea Legii nr.1123-XII din 30 iulie 1992 cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova, este una benefică, însă accentuăm asupra faptului că reglementările stipulate în proiectul de lege necesită a fi revăzute și expuse într-o redacție nouă, respectându-se condițiile clarității și preciziei actului legislativ.

2. Pornind de la prevederile proiectului de lege, constatăm că prevederile din proiect se contrazic cu argumentele indicate în nota informativă, deoarece în proiectul de lege este indicat expres că pe lângă crucile jubiliare și comemorative, care se instituie prin lege ordinară, se instituie și „crucile” ca distincție de stat a Republicii Moldova, iar în nota informativă autorul se referă numai la „crucile jubiliare și comemorative”, care urmează a fi aprobate prin lege ordinară, adică nu vor fi parte componentă a sistemului de distincții de stat instituit prin Legea nr.1123/1992 și, respectiv, acestea nu vor cădea sub incidența prevederilor art.21 al Legii nr.190/2003 cu privire la veterani.

III. Observații referitor la respectarea procedurilor tehnicii legislative:

1. La pct.1, referitor la completarea art.1, atragem atenție la utilizarea sintagmei luată între paranteze „(inclusiv jubiliare și comemorative)”, ce se referă la cuvântul „crucile” și la aceeași sintagmă, ce se referă la cuvântul „medaliile”, utilizată în text, fără paranteze. Observăm că, în rest, sintagma nominalizată, se utilizează în textul proiectului fără paranteze. Astfel, întru respectarea prevederilor art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001, precum și în vederea respectării condițiilor preciziei și clarității actului legislativ, propunem de a expune art.1 într-o redacție nouă, cu respectarea limbajului juridic al actului legislativ.

2. La pct.5, referitor la completarea art.29 cu un nou alineat (3), menționăm că nu este clară această propunere a autorilor. Conform prevederilor pct.1 din proiectul supus avizării, noțiunea „Distincții de stat ale Republicii Moldova cuprinde ordinele, crucile, inclusiv jubiliare și comemorative, medaliile, inclusiv jubiliare și comemorative și titlurile onorifice, care se conferă în semn de recunoștință și apreciere a meritelor persoanelor fizice și juridice ce s-au evidențiat în timp de pace sau în perioada operațiunilor militare”.

Pornind de la completarea propusă la alin.(1) al art.29 și de la noțiunea „Distincții de stat ale Republicii Moldova”, constatăm că reglementările de la alin.(3), propus pentru completare, dublează norma de la alin.(1) al art.29, care deja, prevede Regulamentul cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova, aprobat de Președintele Republicii Moldova. În urma adoptării proiectului de lege supus avizării, regulamentul sus-numit va fi supus modificărilor și completărilor pentru a fi în concordanță cu noile reglementări.

În cazul în care, intenția autorului este ca pe lângă Regulamentul cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova, să fie aprobate regulamente separate cu privire la modul de propunere spre conferire, precum și procedura de înmînare a crucilor jubiliare și comemorative și a medaliilor jubiliare și comemorative, considerăm necesar de a revedea întreg textul art.29 și de a-l expune într-o redacție nouă.

3. Pornind de la conținutul propriu-zis al proiectului de lege, odată cu instituirea unei noi distincții de stat – „crucile”, în vederea respectării condițiilor preciziei și clarității actului legislativ, accentuăm asupra necesității completării titlurilor/denumirilor Capitolului II și Capitolului III din Legea supusă modificărilor și completărilor. De asemenea, este necesar de a completa și dispozițiile de conținut ale acestor capitole cu norme ce țin de raporturile juridice cu privire la procedura de instituire și ale statutului acestor distincții. Referitor la crucile jubiliare și comemorative și medaliile jubiliare și comemorative, proiectul de lege supus avizării stabilește expres că, acestea vor fi instituite prin lege ordinară, conform căreia va fi aprobat statutul, modelul distincției de stat, etc.

4. Este de menționat că, în conformitate cu prevederile art.23 alin.(2) lit.f) din Legea 780/2001 privind actele legislative, dosarul de însoțire a variantei finale a proiectului de act legislativ trebuie să cuprindă lista actelor condiționate ce necesită a fi elaborate sau revizuite în legătură cu adoptarea actului legislativ. În acest sens, notăm inexistența unei asemenea liste, iar autorul proiectului de lege face doar referire în nota informativă că, persoanele decorate cu distincțiile jubiliare și comemorative nu vor cădea sub incidența prevederilor Capitolului IV al Legii nr.190/2003 cu privire la veterani (art.21), care stabilește alocații nominale de stat pentru merite deosebite față de stat.

5. Propunem de a completa proiectul de lege cu un articol nou – art.II „Dispoziții finale și tranzitorii”, care va cuprinde prevederi referitoare la intrarea în vigoare a actului legislativ, prevederi referitoare la aducerea actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova în concordanță cu prezenta lege, precum și obligația Guvernului de a prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege. Prin urmare, proiectul de lege va fi structurat în două articole, „Articolul unic” devenind „Art.I”.

IV. Concluzii și recomandări:

În concluzie, menționăm că textul proiectului de lege, urmează a fi revăzut și de a decide, care este scopul proiectului de lege: de a institui prin Legea nr.1123/1992, „crucile” ca distincție de stat a Republicii Moldova sau numai „crucile jubiliare și comemorative”, precum și medaliile comemorative, care urmează a fi aprobate prin lege ordinară.

În urma acestei decideri, proiectul de lege urmează a fi modificat și completat, ținând cont de observațiile și propunerile corespunzătoare definitivării corecte a proiectului.

Referitor la oportunitatea adoptării proiectului legii, aceasta ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**

*Ex. Silvia Cojocari,
tel. 820-576*